

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja õppekava

Karoliine Kask

**KOHALIKU OMAVALITSUSE AMETNIKE RAHULOLU JA ARVAMUSED
VALLA NOORSOOTÖÖST**

Lõputöö

Juhendaja: Ülle Roomets, magister, huvihariduse assistent

Kaitsmisele lubatud

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE NOORSOOTÖÖST EESTIS JA KOHALIKUS OMAVALITSUSES	5
1.1. Eesti noorsootöö korraldus.....	5
1.2. Noorsootöö kohalikus omavalituses	10
1.3. Noorsootööd puudutavad uuringud.....	14
1.4. Olukord Tõstamaa vallas.....	20
2. UURIMISMETOODIKA	23
2.1 Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused	23
2.2 Uurimuse populatsiooni ja valimi kirjeldus	24
2.3 Andmete kogumise protseduur	25
3. UURIMISTULEMUSED	27
3.1 Tõstamaa noorsootöö	27
3.2 Tõstamaa noortekeskus	29
3.3 Ametnike arvamused huvitegevusest ja huvikoolist	31
3.4 Ametnike arvamused kooli noorsootööst.....	32
3.5 Noorte osalemine ühingutes, osaluskogudes.....	32
3.6 Vabatahtlik tegevus ja noorteprojektid	33
3.7 Info jõudmine noorteni.....	34
3.8 Rahulolu noorsootöö võimalustega ja noorsootööga Tõstamaal	34
3.9 Puudused ja ettepanekud	35
KOKKUVÕTE	37
KASUTATUD ALLIKAD	40
LISAD.....	43
Lisa 1 Intervjuudeks kasutatud küsimustik	43
SUMMARY	45
LIHTLITSENTS	49

SISSEJUHATUS

Käesolev lõputöö „Kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst“ kaardistab ametnike arvamusi ja rahulolu Tõstamaa noorsootööst.

Antud lõputöö sisendiks on minu igapäevatöö otsene seotus Tõstamaa valla noorsootööga nii Tõstamaa keskkoolis kui ka Tõstamaa noortekeskuses Tõstamaa vallas. Määravaks sai ka asjaolu, et noorsootööga seotud ametnike arvamusi ja rahulolu pole eelnevalt kaardistatud.

Noorsootöö teemavaldkonnaga hakkasin tegelema juba oma seminaritööga „Ühe keskkooli III ja gümnaasiumi kooliastme õpilaste arvamused ühe valla noorsootööst“, mille eesmärk oli kaardistada Tõstamaa keskkooli III ja gümnaasiumi kooliastme õpilaste arvamusi noorsootööst ning neile pakutavatest noorsootöö võimalustest Tõstamaa vallas (Kask 2015). Saavutasin oma seminaritöö eesmärgi ning uurimistöö tulemusi saab kasutada Tõstamaa noorsootöö paremaks korraldamiseks ja loob võimalused uutele algatustele. Nüüd on vaja lisada veel ametnike arvamused ja rahulolu, et Tõstamaa noorsootööd edukalt jätkata.

Uurimistöö probleem: millised on kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst?

Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada Tõstamaa kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja kaardistada nende arvamused Tõstamaa valla noorsootööst. Mulle teadaolevalt pole Tõstamaa vallas varasemalt tehtud selliseid uurimusi ning osa pole võetud ka Eesti Noorsootöö Keskuse poolt pakutavast noorsootöö kvaliteedi hindamisest. Töös püstitatud eesmärgi saavutamine aitab Tõstamaa noorsootöötajal ja noortega töötavatel inimestel ning ka valdkonnast huvitatud isikutel saada ülevaade sellest, missugune on noorsootööga seotud ametnike nägemus noorsootööst.

Uurimises küsitlen Tõstamaa valla kohaliku omavalitsuse ametnikke, kes on seotud kõige rohkem Tõstamaa noorsootööga. **Ametnik** on ametiasutuse töötaja, ametiisik (EKI 2016). „Ametnik on riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse koosseisus kindlale ametikohale nimetatud või valitud töötaja. Kuna ametnikutöö on otseselt seotud avaliku võimu teostamisega, paljude inimeste elu puudutavate otsuste langetamise ning elluviimisega, on avaliku teenistuse seaduse järgi ametnikel mitmeid lisakohustusi ja tegevuspiiranguid. Ametnik on riigi või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes.“ (Uks e-riiki 2016)

Uurimistöö raames olen keskendunud neljale peamisele küsimusele:

1. Milline on Tõstamaa valla noorsootöö ametnike arvates?
2. Millised noorsootöö võimalused on ametnike arvates noortele kättesaadavad Tõstamaa vallas ja kuidas ametnikud neid võimalusi hindavad?
3. Milline on ametnike arvates Tõstamaa Avatud Noortekeskus ja millised on nende arvamused noortekeskuse tegevuste kohta?
4. Millised puudujäägid on Tõstamaa noorsootöös ametnike arvates?

Hüpoteesidena esitan järgmised väited:

- 1) Kohaliku omavalitsuse ametnikud on teadlikud Tõstamaa noorsootöö võimalustest ja Tõstamaa Avatud Noortekeskuse tegemistest panustades igasuguse koostööga.
- 2) Kohaliku omavalitsuse ametnikud on rahul Tõstamaa noorsootööga ja kui mitte, siis pakuvad välja lahendusi, tehes koostööd nii noorte kui ka Tõstamaa noorsootööga tegelevate inimestega.

Uurimistöö koosneb teoreetilisest ja empiirilisest osast ning on jaotatud kolmeks suuremaks peatükiks. Töö esimeses ehk teoreetilises osas annan ülevaate noorsootööst tuginedes erinevatele allikatele. Teises osas keskendun töö metoodikale ja kolmandas peatükis toon välja intervjuu tulemused ja kokkuvõtte, kuidas saadud teadmisi edaspidi rakendada.

1. ÜLEVAADE NOORSOOTÖÖST EESTIS JA KOHALIKUS OMAVALITSUSES

Käesolevas peatükis antakse nelja alapeatükina ülevaade Eesti noorsootööst ja noorsootööst kohaliku omavalitsuse tasemel tuues välja kohaliku omavalitsuse ülesanded ja kohustused noorsootöö korraldamisel, noorsootöö uuringutest ning olukorrast Tõstamaa vallas.

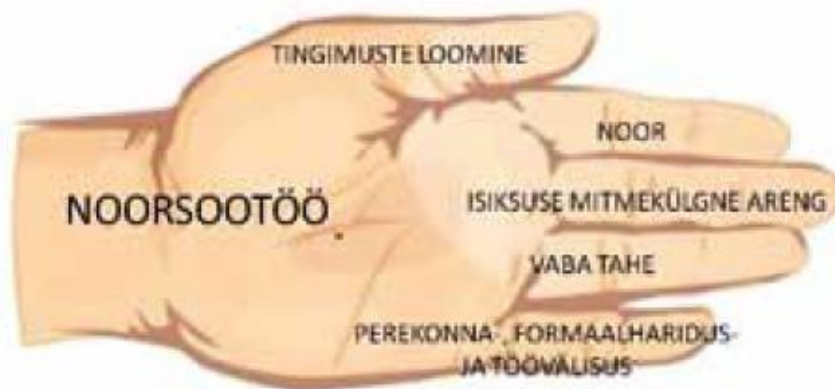
1.1. Eesti noorsootöö korraldus

Noorsootöö korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse;
- 2) tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
- 3) noorsootöö põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
- 4) noorsootöö toetab noorte omaalgatust;
- 5) noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest (Noorsootöö seadus § 4 lg 2).

„Noorsootööd ja selle korraldust tervikuna reguleerib noorsootöö seadus, mille alusel on **noorsootöö** noortele tingimuste loomine arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda. Noorsootöö valdkonna mahukamad või spetsiifilisemad osad on reguleeritud alaealise mõjutusvahendite seaduse ja huvikooli seadusega. Lihtsustatult öeldes on noorsootöö mõtestatud, planeeritud, väärtuslik ja mahukas õppeprotsess.“ (Schlümmer 2012, lk 4)

Eesti noorsootöö seaduse määratlust aluseks võttes võime kujutada noorsootööd viiesõrmelise käena (joonis 1), kus sõrmedeks on definitsiooni viis olulist aspekti – tingimuste loomine (noorsootöö ei ole millegi ära või valmis tegemine, vaid keskendub noore võimaluste avardamisele), **noor** (Eestis defineeritud kui 7 kuni 26 aastane isik), isiksuse mitmekülgne areng (noor vajab nn „kogemuste paketti“, mitmekesiseid võimalusi mitmekülgseks arenguks), vaba tahe (see annab märku eakohase vastutusvõime ja – võimaluse arendamisest kui ühest olulisemast noorsootöö võimalikust rollist lapse ja noore elus), perekonna-, formaalharidus- ja töövälisus (määratleb noorsootöö tegutsemis- ja mõjuvälja noorte elus ja sageli hõlmatakse perekonnast, formaalharidusest ja tööst kõrvale jäävat elu osa terminiga vaba aeg). Nii nagu käsi toimib kõige paremini, kui kõik sõrmed koostööd teevad, nii ka on kaasaegne noorsootöö eeldatavasti tõhusaim, kui kõiki aspekte teadvustatakse ja silmas peetakse. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 26-27)

Joonis 1. Viis sõrme, üks käsi (Allikas: SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 26)

Eesti noortepoliitika ja seda kujundava noorsootöö valdkonna korraldusmudel on mitmetasandiline - riigi tasandil arutab valdkonnaga seotud õigusakte Riigikogu kultuurikomisjon ja Vabariigi Valitsuse tasandil vastutab valdkonna arendamise eest haridus- ja teadusminister ning tema juhitud Haridus- ja Teadusministeerium koos noortepoliitika elluviimiseks ja noorsootöö arendamiseks loodud Eesti Noorsootöö Keskusega (ENTK). Mõningaid ülesandeid täidavad ministeeriumi haldusalas sihtasutused Innove (karjäärinõustamise arendamine) ja Archimedes (Euroopa Noored programmi elluviimine ning koolitusvaldkonna arendamine). (Schlümmer 2012, lk 4)

Noorsootöö traditsiooni säilitajateks ja arendajateks on noorsootöötajad, kelle profession tekkis Eesti iseseisvumise algusaastatel ning praeguseks laialt levinud, ent siiski veel piisava tähelepanuta jäänud noorsootöötaja on koondnimetus kõikidele noorsootöö valdkonnas töötavatele spetsialistidele - noortekeskuse töötajad, noorteühingute rühmajuhid, koolide huvijuhid, muusikakoolide õpetajad, noorsoovahetuste grupijuhid jne. Noorsootöötajaid koolitatakse peaaegu juba 20 aastat nii kõrghariduse kui täiendkoolituse tasemel. (Schlümmer 2012, lk 4)

Noorsootöötaja kutse on sätestatud kutsestandardiga, mida on võimalik taodelda Eesti Noorsootöö Keskuse kaudu. Noorsootöötaja kutsel on kolm erinevat taset – 4, 6 ja 7 ning iga tase sisaldab veel laagri kasvataja ja/või juhataja osakutset. Kutsesüsteem on vajalik, et õppe- ja koolitusasutused teaksid, milliste oskuste, teadmistega töötajaid vajatakse ja mida on vaja õpetada ning tööandjal on hea võimalus kutsesüsteemi abil oma töötajate oskusi hinnata ja tõsta (ENTK 2016).

Noorsootöö peamiseks korraldustasandiks nii vastutuse, kohustuste kui neist tulenevate tegevuste ulatuse ja rahaliste vahendite planeerimise osas on kohalik omavalitsus ehk siis kohalik volikogu, valla- või linnavalitsus ning selle hallatavad asutused ning partnerid. Omavalitsuste noorsootöö korraldust reguleerivad nii noorsootöö seadus kui ka kohaliku omavalitsuse korralduse seadus ning selline korraldusmudel on loodud seetõttu, kuna noorsootöö peab olema noorele võimalikult lähedal. (Schlümmer 2012, lk 4)

Viimaste aastatega on kasvanud noortevaldkonna võimalused noorte mitmekülgselt arengut toetades, probleemide tekkepõhjustega tegeledes ning pakkudes lahendusi raskustesse sattumise korral. Noorsootöös on suurenenud noorte jaoks loodud struktuuride arv ja seeläbi paranenud noorsootöö kättesaadavus. Samuti on suurenenud tugi töö kvaliteedi ning töötajaskonna kvalifikatsiooni tõstmiseks. Tore on teada, et kohalike omavalitsuste kui noorsootöö põhikorraldajate panus noorsootöö korraldusse ja kvaliteedi tõusu on olnud märkimisväärne: peaaegu kõik 221 omavalitsust teevad kulutusi noorsootööle. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 5)

Igal riigil on oma noorsootöö mõiste, see ei ole rahvusvaheliselt ühtselt kokkulepitud definitsioon (vt joonis 2). See sõltub riigi ajaloolisest arengust ja üldisest korraldusest ning sellest, kas noortevaldkond on arenenud kultuuri, religiooni, hariduse või muu mõjul. (Noorsootöö õpik 2013, lk 20)

Tabel 1. Noorsootöö sisu, eesmärgid ja vanuserühmad Eestis ja teistes riikides³⁸

Riik	Sisu	Eesmärk	Vanuserühm
Norra	Noortele sisustatud vaba aja veetmise ning isiklikuks arenguks võimaluste pakkumine osaluse ja sotsiaalse kaasatuse kaudu	Osaluse ja demokraatia väärtuste tutvustamine, sotsiaalse tõrjutuse ja marginaliseerumise ennetamine	< 26
Eesti	Tingimuste loomine noore isiksuse mitmekülgeks arenguks, mis võimaldab noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda	Luaa eeldusi ja toetada noore toimetulekut ühiskonnaliikmena	7–26
Saksamaa	Võimaluste loomine, mis toetab noorte arengut ja eneseväljendust, toetudes nende huvidele, sotsiaalsele vastutusele ja kaasamisele	Sotsiaalne ja isiklik areng, mis keskendub eneseteostuse, osaluse ja lõimituse kontseptsioonidele	14–27
Holland	Noori toetavad teenused	Sotsiaalne kaasatus ja osalemine ühiskonnaelus	< 23
Iirimaa	Juhendatud õppeprotsess, mis toetab noorte isiklikku ja sotsiaalset arengut nende vabal tahtel põhineva osaluse kaudu. Tegevus lisaks formaalsele haridusele, mis on korraldatud valdavalt vabaühenduste kaudu	Noorte sotsiaalne ja isiklik areng	10–25
Kreeka	Hariduse ja heaolu teenused, mis toetavad noorte üleminekut täiskasvanuella	Noorte sotsiaalne ja isiklik areng. Aktiivse poliitilise osaluse toetamine, sotsiaalne kaasatus	< 30
Hispaania	Sotsiaalse, kultuurilise, haridusliku ja ühiskondliku suunitlusega tegevused noortele ja noortega	Sotsiaalse tõrjutuse ja marginaliseerumise leevendamine. Noorte lõimumine täieõigusliku ühiskonna liikmetena kõikidesse eluvaldkondadesse	15–29
Rumeenia	Tingimuste loomine noorte isiksuste mitmekülgeks arenguks, mis põhineb nende vajadustel ja soovidel	Ligipääs noorteinfole, kaasatus ühiskonna elus, sotsiaalse tõrjutuse ennetamine, kaasatus ja kodanikuaktiivsus, eneseteostus, õppeprotsess	15–35

Joonis 2. Noorsootöö sisu, eesmärkide ja vanuserühmade võrdlus Eesti ja teiste riikide vahel (Allikas: Noorsootöö õpik 2013, lk 21)

Noortepoliiticate areng on kogu maailmas olnud viimasel aastakümnel hoogne ja selle arendamise vajadust on kinnitatud mitmetes Euroopa Liidu poliitikasuunistes. Mitmed Eestile eeskujuks olevad riigid on oma noortepoliitikat värskest uuendanud ning Eesti võttis 2006. aastal eesmärgiks kujundada välja lõimitud noortepoliitika - noore tegelikest

vajadustest ja väljakutsetest lähtuv koordineeritud ja eesmärgikindel tegutsemine erinevates eluvaldkondades. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 5)

Noore inimese jaoks on oluline saada võimalus kasvada turvalises pere- ja kogukonnas, omandada hea haridus ning näha eneseteostusvõimalusi pakkuvaid ja head elukvaliteeti lubavaid töökohti tulevikus, aga samas on vajalik suurendada enda ja ühiskonna arengu suhtes loovat hoiakut ning vähendada ohtu saada passiivseks teenusetarbijaks ja läbikukkujaks. Seetõttu tuleb luua võimalused avastada oma anded ja huvid noorele sobival moel, saada osa ühistegevustest, vigadest õppida ja otsida uus võimalus. Noore andeid, huvisid ja loovust tuleb tunnustada ja neid peab olema võimalus arendada, näiteks erinevad noorteühingud, noortekeskused ja huvikoolid loovad palju võimalusi vajalike sotsiaalsete pädevuste omandamiseks. Eesti noorel huvi ja loovuse avastamine, huviala süvitsi õppimine toimub enamasti noorsootöös. Aktiivset omaalgatust eeldavad vabatahtlikud tegevused, nt noorteprojektid, mis annavad väärtusliku panuse mitmesuguste teadmiste, oskuste arendamisse ja suurepärase kogemuse. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 5-6)

Noortevaldkonnal on võimalus noorte arengut praegusega võrreldes veelgi rohkem mõjutada, aga noorte kaasamiseks ja uuteks meetoditeks on vajalik professionaalne suutlikkus ja asjakohane ressursibaas. Noortel on teistest eagruppidest märkimisväärselt vähem võimalik mõjutada oma eluolu – noorte staatus, õigused ja võim ühiskonnas on nõrgemad ning avalike teenuste pakkumisel jäetakse noorte spetsiifiline staatus sageli tähelepanuta ja neid käsitletakse kas teenuste objektina või eeldatakse neilt teiste sihtgruppidega võrdset võimekust probleemide ja konkurentsiga toime tulla. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 6)

Noortevaldkonna võimalus on suurendada noorsootöö teenuste kättesaadavust kõigile ja rolli noorte sotsiaalse tõrjutuse vähendamisel ning probleemide lahendamisel. Osalemine enda ja ümbritseva elu korraldamisel on aluseks iga noore elu-olu muutmisele ja laiemalt tugeva kodanikuühiskonna arengule ning olulisel kohal on ka kuuluvustunne ja taju kaasatus. Kas noore mõtteavaldused saavad vastuvõtu kodus, koolis ja kogukonnas ning kas ta tunneb kokkukuuluvust eakaaslastega ning kas nende ühissettevõtmised on kogukonnas

tähenduslikud, sõltub kuuluvustunne ja taju kaasatusest. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 6)

Osaluse suurendamiseks peab noortevaldkond leidma senistele lisaks üha uusi osalusvorme, arendama harjumusi kaasärääkimiseks ja teadvustama osaluskogemusest, õppimist ning vajalik on ka mitteosalejate arvamuse teadasaamine ja arvestamine. Haridusvalikud, tööturule sisenemine, iseseisva (pere)elu alustamine on keerulised üleminekud noore elus ja oluline on aidata lahendada üleminekuetappidega (haridus-töö-haridus-töö; pere-iseseisvus-pere; majanduslik sõltuvus-sõltumatus jne) kaasaskäivaid probleeme. (Noortevaldkonna arengukava 2014-2020, lk 6)

1.2. Noorsootöö kohalikus omavalituses

Kohalik omavalitsus on põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse – valla või linna – demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi (Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 2 lg 1).

Eesti noorsootöö seadus (Noorsootöö seadus § 8) sätestab valla- ja linnavolikogu ülesanded:

- 1) määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded valla või linna arengukavas;
- 2) kinnitab noorteühingute, noorteprogrammide ja noorteprojektide valla- või linnaelarvest toetamise põhimõtted, toetuse taotlemise ja maksmise tingimused ja korra, nähes vajaduse korral ette omaosaluse tingimused toetuse saamiseks, toetuse taotluste vormid ning toetuse kasutamise aruandluse korra;
- 3) toetab eelarveliste vahendite olemasolul valla või linna haldusterritooriumil tegutsevate noorteühingute noorteprogramme ja noorteprojekte;
- 4) konsulteerib selle olemasolul noortevolikoguga noorsootöö kavandamisel, teostamisel ja hindamisel;

5) kinnitab valla või linna haldusterritooriumil projektlaagri pidamise tingimused ja korra ning projektlaagri pidamise loa väljastamise korra;

6) täidab teisi noorsootöö korraldamise ülesandeid oma haldusterritooriumil.

Eesti noorsootöö korralduse kontekstis on omavalitsus ja riik partnerid, kuna riik loob seadusliku ja strateegilise raami ning toetab omavalitsusi prioriteetsetel teemadel ja teenuste tagamisel. Riiklike toetusprogrammide kaudu suunatakse ja toetatakse kohalike omavalitsuste tegevust, et suurendada noorsootöö kättesaadavust ning tagada parema kvaliteediga teenused noortega seotud asutustes, näiteks noortekeskustes. (Haridus- ja Teadusministeerium 2016)

Täiesti tavaline nähtus on see, kui noorsootöö praktilise elluviimise ülesanded on delegeeritud kodanikeühendustele. Üleriigiliselt toetavad noortevaldkonna arengut mitmesugused katusorganisatsioonid, noorsootöö eri ametialasid ja organisatsioone ühendavad liidud, noorteühingud ja sihtasutused ning omavalitsustes pakuvad teenuseid mittetulundus- ja erasektori juhitavad huvikoolid, malevad, laagrid, noortekeskused ja ka noorteühingud. (Haridus- ja Teadusministeerium 2016)

Omavalitsused vastutavad noorsootöö võimaluste arendamise eest oma haldusterritooriumil, sest otsused, kes ja kuidas noorsootööd teostab, langetab omavalitsus, aga seda tehes peab ta lähtuma riiklikust raamistikust. Paljudes omavalitsustes teostavad noorsootööd munitsipaalasutused, aga osades on need ülesanded delegeeritud mittetulunduslikule sektorile. Kohalik omavalitsus on noortevaldkonnas peamine tööandja ning selle rahastaja, aga omavalitsuste tase ja võimekus pole kahjuks kõikjal võrdsed ning seetõttu saab öelda, et noorte võimalused noorsootööst osasaamisel pole sel juhul samuti võrdsed. (Schlummer 2012, lk 5)

2009. aastal võttis riigikogu vastu noorsootöö seaduse muudatuse, mis võttis omavalitsustelt ära kohustuse panustada eelarvelisi vahendeid noorsootöösse, aga sellest hoolimata on noorsootööd endiselt toetatud ja seda tehakse edaspidigi. Kohaliku omavalitsuse

vastutusvaldkondadest ei saa noorsootööd välja võtta, sest see on väga tihedalt seotud peaaegu kõigi teiste valdkondadega, nagu haridus, kultuur ja sport, huviharidus, sotsiaalhoolekanne, infrastruktuuri korrashoid, kohalik transport ja planeeringud. Panustades erinevatesse vastutusvaldkondadesse, ei nähta selles alati noorsootööd, vaid arvatakse, et see on panustamine haridusse või sporti. (Saarma 2012, lk 7)

Meedia vahendusel on võimendatud kuvandit, et väikesed omavalitsused ei tule neile pandud ülesannete täitmisega toime. Tegelikult see nii ei ole, sest just väikeses omavalitsuses jõutakse iga nooreni ja teatakse tema vajadusi kõige paremini. Pigem kipub noor just suurtes kogukondades vaateväljast kaduma. Tõesti igas väikeses omavalitsuses ei jätku eriharidusega spetsialiste, aga abi saab piirkondlikest nõustamiskeskustest. Samuti pole otstarbekas igas omavalitsuses pidada eraldi huvikooli, seda tehakse koos naabritega. (Saarma 2012, lk 7)

Talviste (2012, lk 2) kirjutas oma artiklis, et noorsootöö väärtustamine ja noorte osaluse toetamine ei sõltu niivõrd omavalitsuse suuruselt kui võrd omavalitsusjuhtide ja ametnike suhtumisest. Väikevaldadel võib raha küll vähem olla, aga seal on noortele lähenemine isiklikum kui suurematel valdadel. Aga siiski päris ilma rahata noorsootööd ei tee. Lisaks huviringide rahastamisele ja avatud noortekeskuste ülevalpidamisele vajavad enam tunnustamist ja väärtustamist ka noorsootöötajad ise, keda on vaja hoida. Kui noorsootöötaja tunneb, et teda ei peeta vallas oluliseks, siis ta läheb omavalitsusse, kus teda vajatakse ja tahetakse.

„Eesti noorsootöötaja elukutse on aga sageli alaväärtustatud ja noorsootöötajad (ka omavalitsusjuhtide arvates) unarusse jäänud. Noorsootöötaja kutsestandard võimaldab töötaja pädevusi hinnata ja ühtlustada noorsootöötaja palka teiste omavalitsuse spetsialistide omadega. Seda peaks tegema, et tagada oma piirkonnas noorsootöö stabiilsus ja noorte usaldus noorsootöötaja vastu. Noorsootöötaja „säravatele silmadele” lootma jäädes peab arvestama ka võimalusega, et ükskord rauged entusiastlikumagi ind. " (Talviste 2012, lk 3)

Edgar Schlümmer (2012, lk 5) pani kirja kohaliku omavalitsuse väljakutsed, millele mõelda kohalikul tasandil:

- Noorsootöö kättesaadavuse suurendamine, eriti riskigruppi kuuluvate noorte osas ning erilist tähelepanu vajab hariduse, sotsiaal ja noorsootöö valdkondade vahelise koostöö arendamine ennetamaks noorte väljalangemist koolist. Oluline on koostöö arendamine kohalike ettevõtetega, et noortel oleks lihtsam siseneda tööturule.
- Kohalike omavalitsuste ühenduste loomine noorsootöö arendamiseks. Omavalitsuste vaheline tõhusam koostöö on parim viis arendada noorsootöö võimalusi - arveldamine laste huvikoolides osalemise eest kuni suuremate koostöökokkulepeteni välja.
- Lisaks noortevaldkonna väärtustamisele tuleks ühiselt tagada noorsootöötajatele võrdsed võimalused koolituse, palga, puhkuse ja muude garantiide osas. Seega noorsootöötajad kui töövõtjad ja kohalikud omavalitsused kui tööandjad peavad läbirääkimistelaua taha istuma. Noorsootöötaja puhkuse pikkuse osas on riik oma sammu teinud, sätestades töölepingu seaduses tööandja (noorsootöö puhul valdavalt omavalitsuse) võimaluse minimaalsest pikema puhkuse rakendamiseks ning pädevuste hindamiseks, mis võib olla palkade ühtlustamise aluseks, on samuti riik oma õla alla pannud kutsestandardi loomise ja kutse andmise süsteemiga.
- Väljakutseks on ka noorsootöötajate arengu toetamine ning vajalike pädevuste omandamise soodustamine, sest riiklikust koolituspakkumisest pole abi, kui noorsootöötaja ei saa koolitusel osaleda transpordikulude pärast või kui vajadusi teadmata ning planeerimata suunatakse töötajaid kõikidele võimalikele üritustele.
- Oluline on noorte vajaduste tundmine nii üldises kui kohalikus kontekstis ja teadmiste põhiste otsuste langetamine. Selleks tuleks ammutada teadmisi uuringutest, noorteseirest ning noori enam otsustamisse kaasata.

Lastekaitse liidu uuringus „Laste osaluse toetamine ja kaasamine otsustusprotsessides“ osales 115 kohalikku omavalitsust. Uuringu tulemustest koondati nii kohalike omavalitsuste kui ka laste ja noorte ettepanekute üldsõnumid:

- Kohalikud omavalitsused kaasajatena: rohkem ressursse; rohkem teavitust; rohkem koostööd; rohkem kaasamist ja julgustamist ning rohkem kasutada kaasamise erinevaid viise.

- Lapsed ja noored osalejatena: Kuulake, mis meil öelda! Küsige meilt rohkem! Teavitage ja julgustage meid! Kaasake meid erinevatel viisidel! Korraldage rohkem tegevusi ja üritusi kodukandis! Lapsed ja noored olge ise aktiivsemad!

1.3. Noorsootööd puudutavad uuringud

Noorsootöö alal on ilmunud hulgaliselt juhtumiuuringuid, kuid suuremaid usaldusväärseid statistilisi ja rahvusvaheliselt võrdlevaid uuringuid napib, sest noorsootöö kohta kogutavad statistilised andmed on reeglina ebarahuldava kvaliteediga. Noorsootöötajate seas läbi viidud veebiküsitluse tulemused ei ole statistiliselt üldistatavad kõikidele noorsootöötajatele, vaid eesmärgiks on pigem edasi anda uuringus osalenud noorsootöötajate poolt tõstatatud probleeme ning pakkuda seeläbi võimalust neil teemadel edasi diskuteerida. Üldiselt on noorsootöötajad noorsootöö tulemustega rahul, kuid madalamalt hindasid uuringus osalenud noorsootöötajad noorsootöö tegemiseks olemasolevaid võimalusi. Kõige suuremat rahulolematust tekitavad noorsootöötajate hulgas vajalike vahendite ja ressursside nappus, väike palk, noorsootöö vähene tunnustatus, koostööprobleemid noorsootöö eri valdkondade vahel ning koostööprobleemid partneritega. Põhiliste probleemide ja kitsaskohtadena noorsootöös toovad noorsootöötajad kõige sagedamini välja rahaliste vahendite nappust, laste ja noorte passiivsust, noorsootöö vähest väärtustamist ning inimressursside puudust. Küllalt sageli mainiti ära ka lapsevanemate passiivsus, noorsootöö projektipõhisus ning noorte käitumisega seotud probleemid. (Poliitikaülevaade 2011, lk 1-2)

Selgus, et noorsootöötajad tunnevad, et neile ja noorsootööle on pandud väga kõrged ootused, kuid samas on jäetud strateegiaid koostades läbi analüüsimata, kui palju finants- ja inimressurssi nende ideaalideni küündimine tegelikult nõuaks. Seatud eesmärged pole võimalik saavutada ilma oluliste investeeringuteta nii vahenditesse kui ka inimkapitali. Noorsootöötajatele on suureks probleemiks liiga suur töökoormus ning ületöötamisega kaasnev läbipõlemise oht. Lisapingeid tekitab see, et tööd ei tasustata piisavalt, mistõttu inimesed, kes leiavad muul alal tasuvama töökoha, lahkuvad noorsootöö sfäärist kiiresti. Staažikamad noorsootöötajad tõid välja, et nooremad kolleegid, kellel nad on soovitanud noorsootööd õppima minna, on ettepaneku tagasi lükanud, kuna noorsootöö eriala

omandamine olevat madalate palkade tõttu oma tuleviku osas vastutustundetud samm. (Poliitikaülevaade 2011, lk 7)

Paljud noorsootöötajad tunnevad, et neilt oodatakse multifunktsionaalsust, milleks ükski inimene oma piiratud töötundide jooksul suuteline pole. Noorsootöötajal on palju mitmesuguseid tööülesandeid, mistõttu pole üllatav, et alati ei leia noorsootöötajad kõigi nende ülesannetega tegelemiseks piisavalt aega või täidetakse mõningaid tööülesandeid (näiteks kirjutatakse projekte) omast vabast ajast ning mõnikord suisa ööune arvelt. Selleks, et igapäevaselt suhelda aktiivselt noortega, anda neile nõu, korraldada meeldejäädavaid üritusi, kirjutada edukaid projekte ning täita ka administraatori ja raamatupidaja ülesandeid, on kindlasti vaja rohkem kui ühte inimest. (Poliitikaülevaade 2011, lk 8)

Eesti Noorteühenduste Liidu poolt tellitud uuring „Noorsootöö rahastamine kohalikes omavalitsustes“ annab ülevaate noorsootöö toimimisest laiemalt – kui hästi on kohalik noorsootöö arenenud, millised noorsootöö struktuurid on olemas, kas noorsootööd peetakse oluliseks ja milliseid valdkondi enim väärtustatakse. Olulised erinevused ilmnesevad sõltuvalt omavalitsuse suurusest – väikestes omavalitsustes oli noorsootöö osakaal üldisest eelarvest väiksem kui suurtes omavalitsustest. (Reitav, Krussell 2008, lk 25)

Kohalikud omavalitsused peavad noorsootöö valdkonda üheks olulisemaks, aga siiski tellitud uuring näitab, et noorsoostruktuurid on välja kujunenud peamiselt suurtes ja keskmise suurusega omavalitsustes. Rohkem on just väikesi omavalitsusi, kus puudub ametiisik, kelle tööülesannete hulka kuuluks ainult noorsootöö korraldamine. Väiksemate valdade rahalised võimalused noorsootöö toetamiseks on väiksemad, samuti on neil noorsootöötajate puudus. (Reitav, Krussell 2008)

Uuringust selgus veel, et noorsootöö väärtustamine ja noorte osaluse toetamine ei sõltu niivõrd omavalitsuse suurusest kui võrd omavalitsusjuhtide ja ametnike suhtumisest. Näiteks üle kolmandikus omavalitsustes saavad kuni 19-aastased noored ka eelarve planeerimisel ja/või rahastamisotsuste tegemisel kaasa rääkida, aga kolmandik vastanutest polnud kindlad, kas noored saavad kaasa rääkida ja veidi vähem kui kolmandik vastanutest tunnistas, et

nende omavalitsuses ei saa noored eelarvega seotud küsimustes kaasa rääkida. (Reitav, Krussell 2008)

2011. aasta noorteseire aastaraamatus uuritakse Eesti noorte osalemist noorsootöös, noorte motivatsiooni ja nende hinnanguid noorsootöös osalemisele. Küsitlusandmed toovad esile, et viimase kolme aasta perspektiivis on noorte noorsootöö aktiivsus suur. Kuni 18-aastastest noortest on viimase kolme aasta jooksul noorsootööga kokku puutunud pea kõik, vanemate noorte hulgas on noorsootööga hõlmatuid olnud mõnevõrra vähem. Täisealiste noorte puhul on ühtlasi näha, et nende huvid ja eelistused kalduvad olema selgemini välja kujunenud, sest nad osalevad noortega võrreldes korraka vähemates tegevustes. Samas on nooremate noorte puhul mõisteta, et tahetaksegi proovida eri tegevusi, ning nende ajaressursid võimaldab ka rohkem tegevusi korraka ette võtta. Noorte küsitlusandmed toovad esile, et siinsed noored on võrdselt tublid nii koolis kui ka aktiivsed väljaspool kooli. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 51)

Eesti noorte ülekaalukalt eelistatuim noorsootöötegevus on huvitegevus, mille seas omakorda domineerib sport. Tütarlaste seas tegeletakse spordi kõrval ka kaunite kunstidega. Kõige võõram valdkond huvitegevuses on noorte jaoks õpilasfirma või ettevõtlike arendamise programm, millega pole väga suur osa noori üldse kokku puutunud. Noortekeskustega on kokku puutunud umbes pooled kuni 18-aastased noored, kuid paljud veedavad seal niisama aega. Ligi pooled Eesti noortest on vabatahtliku tegevusega kokku puutunud, kuid nende vastused lubavad osaliselt kahelda selles, kas vabatahtliku töö mõistest ikka on õigesti aru saadud. Lisaks huvitegevusele, noortekeskuste külastamisele ning vabatahtlikule tegevusele on noorte seas populaarne ka laagrites osalemine – sellega tehakse algust päris noorelt ning kuni 15-aastaste seas on laagrikogemus enam kui pooltel noortel. Lisaks on kolmandik kuni 18-aastastest noortest osalenud veel malevategevuses. Sarnaselt on ligi igal kolmandal noorel kogemus noorteprojekti läbiviimisest ning noorteühingus osalemisest. Noorteühingutest on noorte seas populaarseimad (üli)õpilasesindused. Poliitiliste noorteühendustega on kokkupuuteid olnud igal kümnendal noorteühendustega tegeleva noorel. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 52)

Noorte vastustele tuginedes saab väita, et Eesti noored on olnud väga aktiivsed neile loodud erinevaid võimalusi kasutama. Kuigi noorte tegevustes domineerib huvitegevus, mis sageli võib olla seotud kooli juures pakutavate võimalustega, leiavad noored oma sõnul aega ka muudeks noorsootöotegevusteks – alates vabatahtlikust tööst kuni malevate ning noorteprojektideni. Kuigi noorsootööga mittekokkupuutunuid on Eestis vähe, osutasid mitteosalejate vastused, et jätkuvalt on oluline lisaks huvi äratamisele tegeleda ka noortele noorsootöoteabe jagamisega, sest mitteosalenud noored viitasid jätkuvalt teabe puudusele. Lisaks on oluline aidata noori neile sobiva huvitegevuse leidmisel. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 52)

Noorsootöös osalemise tulemuste hindamiseks küsiti vastajatelt, mida on noorsootöö neile andnud, ja paluti etteantud loetelust märkida kõik variandid, mida nad enda puhul oluliseks pidasid. Vaadeldes noorte hinnanguid noorsootöös osalemise mõjule vanuse järgi saame teada, et enim tõsteti esile sarnaselt motivatsiooniteguritele erinevaid eakaaslaste hulka kuulumise aspekte. Usaldusväärsete sõprade leidmine oli olulisem noorematele uuringus osalejatele. Veidi üle kolmandiku 7–11-aastastest ning ligikaudu 40% vanemate vanusrühmade vastajatest tõstsid esile noorsootöös osalemise kaudu leitud uusi tutvavaid, kellega kaaluti mõne projekti või tegevuse ettevõtmist. Uusi sõpru ja tutvavaid leidnud noored on ka sagedamini osalenud erinevates noorsootöotegevustes. Noorsootööst saadud kogemusi ja elamusi tõstsid enim esile vanemad uuringus osalejad. 30% 7–11-aastastest ja veidi üle kolmandiku 12–18-aastastest ning 40% 19–26-aastastest noortest märkis, et on saanud noorsootöös osalemisest meeldivaid kogemusi ja elamusi. Ligi 30% 7–18-aastastest ja kolmandik 19–26-aastastest noortest leidis, et noorsootöös osalemine on andnud neile erinevaid oskusi, mis võivad hilisemas elus kasuks tulla. Veidi üle neljandiku 7–11-aastastest noortest, ligi 30% 12–18-aastastest ning kolmandik 19–26-aastastest noortest märkis noorsootöö tulemusena avardunud võimalusi reisida ja käia kohtades, kuhu nad muidu poleks saanud minna. Ülejäänud vastusevariantidest tõstsid 19–26-aastased uuringus osalejad noorematest rohkem esile noorsootöös osalemise käigus omandatud uusi teadmisi ja oskusi, mis edaspidises tööelus vajalikuks osutusid, arenenud vastutustunnet ja isiksuse mitmekülgset arendamist ning konkreetse töökogemuse saamist. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 63-64)

Uuringus „Noorte osalemine noorsootöös“ vastanutel paluti märkida peamisi noorsootöös osalemist motiveerivaid tegureid. Tuleb välja, et noori tõmbavad erinevate noorsootöötegevuste juurde mõnevõrra erinevaid motiveerivad tegurid. Samuti varieeruvad motivaatorid vanuselises lõikes. Ilmnes, et nii huvitegevuse, noortekeskuste, noorteühingute, noorteprojektide, noortelaagrite, õpilasmaleva kui ka vabatahtliku tegevuse juures olid kõige olulisemateks liikumapanevaks jõuks noorte kuuluvusvajadused. Ainsana ilmnes kõigile noorsootöötegevustele antud hinnangutes viie olulisema motivaatori seas nendes tegevustes juba osalevate sõprade mõju. Väga oluliseks motiveerivaks teguriks peeti ka tegevuste endi meeldivust. Kui kuuluvusvajadused motiveerisid pigem nooremaid, siis eneseteostusvajadused osutus tähtsamateks vanemate vanuserühmade liikmete jaoks. Populaarseima vabaajategevusena nimetatud huvitegevuse ja huvihariduse juures motiveeris enim selle meeldivus, mida väärtustas ligi kolm neljandikku kuni 18-aastastest ja üle poole 19–26-aastastest noortest. Pärast huvitegevuses osalema hakkamist on selle meeldivus kõigis vanuserühmades suurenenud. Sõbrad ja kaaslased on noorematesse vanuserühmadesse kuulujatele lapsevanematest olulisemateks huvitegevustes osalemises motivaatoriteks. Uute oskuste omandamise ja arendamise võimalused motiveerivad rohkem teismelisi ja noori täiskasvanuid. Juhendajate meeldivus motiveeris kõige enam noorimaid, kuni 11-aastaseid lapsi. Seega võib öelda, et eelkõige lapsi ja teismelisi saab motiveerida huvitegevustes osalema mitte ainult selle sisu kaudu, vaid tähtsad on selles osalevad kaaslased ja sõbrad, ning ka juhendajate meeldivus on nende silmis tähtis. Noori täiskasvanuid ja teismelisi toob lastest rohkem huvihariduse juurde soov omandada või arendada erinevaid pädevusi. Noortekeskustes käimise juures motiveerivad eelkõige nooremaid, 7–15-aastaseid uuringus osalenuid keskustes toimuvate tegevuste kõrval ka seal tegutsevad sõbrad. Vanuse kasvades kuuluvusvajaduste tähtsus vähenes. Seega võib öelda, et eelkõige lapsi ja teismelisi saab motiveerida noortekeskustes käima mitte ainult seal toimuvate tegevuste kaudu, vaid tähtsad on ka selles osalevad sõbrad. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 64-65)

Noorteühingud motiveerisid noori tegevuspõhimõtete meeldivuse ja neis osalevate sõprade kõrval ka uute kogemuste saamise võimaluste ning juhendajate meeldivusega. Hinnangutes noorteorganisatsioonides osalemise põhjustele olulisi ealisi erinevusi ei ilmnenud. Leige huvi vabatahtlikes organisatsioonides osalemise vastu pole mitte ainult noorte, vaid terve Eesti ühiskonna probleem. Noorteprojektides osaletakse eelkõige kaaslaste pärast, kuid

tähtsaks peetakse ka võimalust ise projekte korraldada ning neist uusi kogemusi saada. Noortelaagrite puhul motiveeris uuringus osalejaid enim kuuluvusvajadus. Nooremaid uuringus osalejaid motiveerisid noortelaagrites osalemise juures kaaslaste meeldivuse kõrval vanematesse vanuserühmadesse kuuluvatest vastajatest rohkem ka sõprade kutse ning vanemate soovitusel. Kõigi noorte jaoks olid võrdväärselt tähtsad uute kogemuste saamise ja sõprade leidmise võimalused. Sarnaselt noortekeskustega andsid noortelaagrid paljudele noortele võimaluse kohata uusi inimesi ja leida sõpru. Ka õpilasmalevas käimist kujundavate põhjuste seas osutus eelkõige nooremate vastajate seas kõige olulisemaks motiveerivaks teguriks kuuluvusvajadus. Kaaslaste meeldivuse ja sõprade kutse järel oli märkimisväärseks teguriks ka vanemate mõju. Uute kogemuste saamise võimalus motiveeris rohkem vanemaid uuringus osalejaid. 12–18-aastaste teismeliste seas tõsteti noorematest veidi enam esile rahateenimissoovi. Maleva juures on samuti tähtis noorte iseseisvuse ja autonoomia suurenemine uute kogemuste omandamise kaudu. Sageli toimub tegevus kodunt kaugemal, mis võimaldab ka reisida. Teismeliste jaoks on oluline võimalus teenida raha. Ühe olulisema vabatahtlikus tegevuses osalemise motivaatorina toodi välja kuuluvusvajadus, mis innustas eelkõige nooremaid vastajaid. Olulisemateks motiveerivateks teguriteks osutusid vabatahtlikus tegevuses osalevate kaaslaste meeldivus, sõprade kutse ja vanemate soovitusel. Väljavaated omandada uusi kogemusi ja olla teistele kasulik olid olulisemateks motivaatoriteks vanemate vanuserühmade liikmetele. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 67-68)

Ka rahuloluteguritest tõsteti enim esile erinevaid kuuluvusvajaduse aspekte: noorsootööst leitud südamesõpru (eriti nooremate seas), uusi tutvavaid, kellega koos võiks midagi ühiselt ette võtta, aga ka meeldivaid kogemusi, kasulikke oskusi ja reisimisvõimaluste avardumist. Piirkondlikud erinevused rahulolus noorsootöoga polnud kuigi suured. Noorsootööst uusi sõpru ja eriti tutvavaid leidnud noored on ka ise aktiivsemalt noorsootöös osalenud. Suurimaks rahuloluteguriks oli kõigi noorsootöotegevustesse kaasatud noorte jaoks uute tegevuskaaslaste leidmine. Kuna hinnangud noorsootöös osalema hakkamise põhjustele ei olnud enamikus aspektides kuigivõrd erinevad hinnangutest noorsootöös osalemist motiveerivatele põhjustele, siis võib öelda, et üldjuhul ei muutnud osalemiskogemus kuigi oluliselt noorte suhtumist noorsootöösse. Suurimad erinevused ilmselgelt peamiselt sõprade suuremas tähtsuses esimest korda noortekeskusesse sattumise seisukohalt. Edasise noortekeskustes käimise vaatepunktist oli sõprade mõju kõigis vanuserühmades vähem

oluline. Samuti ilmnus hinnangutest, et eri vanuses noori panid liikuma veidi erinevad ajendid –noorematele olid tähtsamad noorsootöö meeldivus ja sõbrad ning ka vanemate soovitusel, kuid vanematele uuringus osalejatele olid sõprade kõrval olulisemad ka erinevad enesetäiendamise aspektid. (SA Poliitikauuringute Keskus Praxis 2011, lk 68)

1.4. Tõstamaa valla noorsootöö hetkeolukord

Tõstamaa vallavalitsuse sekretäri emaili vahendusel teada saadud andmetel on Tõstamaa valda sisse kirjutatud 253 (neidusid on meil vallas 106 ja noormehi 147) 7.-26. aastast noort. Tõstamaal tegeleb noorsootööga kõige rohkem Tõstamaa Avatud Noortekeskus. Noorsootööga puutuvad kokku veel valla haridusasutused Tõstamaa lasteaed ja Tõstamaa keskkool ning kultuurielu keskused Tõstamaa rahvamaja, Tõhela rahvamaja, Tõstamaa, Tõhela ja Pootsi raamatukogud. Sportimisvõimalusi pakub Tõstamaa spordiklubi. Tööd teeb ka alaealiste komisjon, noorsoopolitseiiga tehakse koostööd ja noored saavad tööl käia õpilasmalevas.

Huvitegevusega on võimalik tegeleda koolis, rahvamajas, noortekeskuses ja käsitöökeskuses. Koolimajas on erinevad huviringid suunatud ainult õpilastele, rahvamajas on nii õpilastele kui ka täiskasvanutele ning samamoodi on käsitöökeskuses. 2014. aasta kevadest on käsitöökeskuses tegutsev huvikool, kus on võimalik õppida õppekava alusel käsitööd kahes vanuseastmes. Seal on ka saviring. Koolimajas on huviringe kõige rohkem – näitering ja spordiring erinevatele vanuserühmadele, mudilaskoor, solistid, klaveriõpetus, disaini- ja käsitööring, nuputajad ning uurimistöde ja loovtööde ring. Mina olen koolis õpetaja, klassijuhataja, ringide (robootika, näiteringid) juhendaja ja huvijuht. Kooli huviringid on tasuta ja käsitöökeskuses on tasulised huviringid. Tõstamaa rahvamajas on ringe, kuhu on oodatud nii noored kui ka vanemad – rahvatants, laulukoor, aeroobika, näitering. Noortele suunatud huviring on bändikool ja kitarrirõpe, mida viiakse läbi noortekeskuse bändiruumis. Kõige uuem huviring on robootika, mida finantseerib kool, aga toimumise kohaks on noortekeskus. Nii bändikool kui ka robootika on huvilistele tasuta. Noortele erinevaid tegevusi pakuvad ka valla raamatukoguhoidjad – ettelugemised, lauamängude mängimine jms. Koolis toimetab ka õpilasesindus.

Tõstamaa rahvamaja katusekorrusel asub Tõstamaa Avatud Noortekeskus, mis on avatud esmaspäevast reedeni kell 13.00-17.00. Noortekeskuses töötab üks töötaja – 0,5 kohaga noorsootöötaja. Töötan seal üksinda, aga teen suurepärasest koostööst Tõstamaa noortevolikoguga. Noortekeskuses on võimalik mängida erinevaid mänge, nt piljard, õhuhoki, lauajalgpall, koroon, *playstation 3*, erinevad lauamängud jms. Noortekeskuses on mängutuba, ruum, kus saab telekat vaadata, laudade taga istuda õppida, meisterdada või koolitusi, koosolekuid läbi viia. Olemas on kööginurk, teine televiisor *playstationiga* mängimiseks, arvutituba ja tualett. Võimalus on ka õues aega veeta. Seal on multifunktsionaalne laud nii istumiseks kui ka lauatenise mängimiseks.

Tõstamaa Avatud Noortekeskust külastab keskmiselt 20-25 noort päevas (oleneb kuust). Tegevusi tehakse koos ja samuti mõeldakse koos. Noorsootöötaja teeb tihti koostööd noortega, kaasates neid sündmuste korraldamisse ja tegevusse. Pidevalt arutletakse, mida on vaja soetada noortekeskusesse või mida noored soovivad teha noortekeskuses. Suhtlemine ja toimetamine on põhitegevused Tõstamaa Avatud Noortekeskuses. Samuti käime Pärnumaa noortekeskuste kokkutulekul erinevates noortekeskustes kaks korda aastas. Transpordi saame vallavalitsuselt.

Lastekaitsepäev on üks olulisemaid Tõstamaa Avatud Noortekeskuse üritusi, mida proovitakse korraldada iga aasta, aga kõik sõltub rahalistest, ideede ja teostajate ressurssidest. See aasta sai noortekeskus endale põhimääruse, aga rahalised kulud lähevad kooli eelarvest. Noortekeskusel endal eelarvet ei ole ning suuri kulutusi endale lubada ei saa. Projekte kirjutatakse nii kuidas jõuatakse, aga palju toetust ja abi on saadud ka kohalikest ettevõtetest.

Koostööd teiste asutustega tehakse palju. Tihti korraldatakse erinevaid sündmusi (valla solistide konkurss, emadepäeva kontsert jms), kus rahvamaja teeb koostööd noortekeskusega või spordiklubi kooliga või rahvamaja kooliga jne. Kuna tegemist on väikese vallaga, siis ilma koostööta on keeruline hakkama saada, kuna üldjuhul aktiivsemad inimesed tegutsevad mitmel alal ning selle tõttu üksi on raske midagi suurepärasest saavutada. Seega ühendatakse jõud, et tulemused oleksid pigem positiivsed kui negatiivsed.

Tõstamaa noorsootöö on tihedalt seotud teiste Tõstamaa valdkondade, nagu näiteks kultuur, sport, haridus. Noored osalevad tihti kohalikus kultuuris – erinevatel sündmustel osalemine ja nende korraldamine ning rahvamaja ringides (rahvatants, laulukoor) osalemine. Suur hulk noori osalevad ka erinevatel kohalikel spordiüritustel, nt valla võrkpalliturniir, jüriööjooks, Tõstamaa jooks. Noortekeskus on alati olemas erinevate sündmuste korraldamisel ja läbiviimisel, nt traditsioonilisel Rämewestil teeb Tõstamaa Avatud Noortekeskus lastele ja noortele mängunurga, kus korraldatakse erinevaid tegevusi nii lastele kui ka nende vanematele ning igaastastel vallapäevadel on noortekeskus avatud kõigile.

Palju abi Tõstamaa noorsootööle annab Tõstamaa noortevolikogu. Kui on vaja midagi teha, siis tehakse. Sellest aastast valitakse iga aasta üks tegus noor, kes saab Tõstamaa aasta noore tiitli. Selle algatas ja korraldas iseseisvalt Tõstamaa noortevolikogu – vallarahvas esitas kandidaadid, moodustati žürii, leiti sponsorid ja anti üle auhinnad. Iga aasta antakse Tõstamaa valla vapimärgid inimestele, kes on elukogenud ja midagi saavutanud. Noored tundsid, et miks mitte ka noori tunnustada ning see oli põhjus, miks selline tore noorte tunnustamine ette võeti.

Tõstamaa vald võimaldab noorsootöötajal ennast koolitada tasudes transpordikulud. Samuti on noorsootöötajat tunnustatud ja hea töö eest rahaliselt premeeritud. Iga aasta on Tõstamaa noorsootöötaja kutsutud vallavalitsuse aasta lõpu üritusele, kus võetakse aasta kokku ja räägitakse, mis oli hästi ja mida saaks paremini teha. Tihtipeale räägitakse seal ka noorsootööst, mis on toimunud ja kuidas noored Tõstamaal elavad. Ei saa väita, et noorsootööd Tõstamaal ei väärtustata.

2. UURIMISMETOODIKA

Antud peatükis on välja toodud lõputöö eesmärk ja kirjeldatud uurimisobjekte ning andmete kogumise metoodikat. Samuti on selgitatud uurimistöös kasutatud uurimismeetodeid ning toodud välja uuringus osalenud kohaliku omavalitsuse ametnikud.

Käesolevas uurimustöös kasutasin kvalitatiivset uurimisviisi. Kvalitatiivse analüüsi kaudu andsin ülevaate ametniku arvamustest ja rahulolust Tõstamaa noorsootööl.

Uurimise all on välja toodud Tõstamaa noorsootööga seotud ametnike arvamused ja rahulolu Tõstamaa noorsootööl ja nägemus noorsootöö võimalustest kohaliku omavalitsuse haldusalas. Analüüsitud on ametnike rahulolu noorsootöö osas ning välja toodud noortekeskuse tänane maine ametnike arvates.

2.1 Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Käesoleva lõputöö teema on „Kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst.“ Uurimustöö eesmärk on välja selgitada Tõstamaa valla ametnike rahulolu ja kaardistada nende arvamused Tõstamaa valla noorsootööst.

Uurimistöö probleem: milline on KOV ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst?

Uurimuse kaudu otsitakse vastuseid järgmistele uurimisküsimustele:

1. Milline on Tõstamaa valla noorsootöö ametnike arvates?
2. Millised noorsootöö võimalused on ametnike arvates noortele kättesaadavad Tõstamaa vallas ja kuidas ametnikud neid võimalusi hindavad?

3. Milline on ametnike arvates Tõstamaa Avatud Noortekeskus ja milline on nende arvamused noortekeskuse tegevuste kohta?

4. Millised puudujäägid on Tõstamaa noorsootöös ametnike arvates?

2.2 Uurimuse populatsiooni ja valimi kirjeldus

Uurimisobjektiks on Tõstamaa valla nelja ametniku isiklikud arvamused vastates küsimustele teemal „Kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused Tõstamaa valla noorsootööst“.

Populatsiooniks on Tõstamaa valla ametnikud, kes puutuvad kokku kõige rohkem Tõstamaa noorsootöoga ja kes on otsuste vastuvõtmisel vallas positsioonidel, mis mõjutavad noorsootöö korraldamist kohalikus omavalitsuses. Valimi moodustamisel lähtusin sellest, et vastavad kõik ametiisikud, kes osalevad peaaegu igapäevaselt Tõstamaa noorsootöös – volikogu esimees, vallavanem, abivallavanem ja Tõstamaa keskkooli direktor, kes on ka Tõstamaa mõisa huvikooli direktor ja alaealiste komisjoni esimees.

Kasutan valimi moodustamise meetoditest ettekavatsetud valimit, kus valimi liikmeid valib uurija lähtudes oma teadmistest, kogemustest ning eriteadmistest mõne grupi kohta. Uuritavad kaasatakse valimisse ettekavatsetult ning kindlate kriteeriumide alusel. (Õunapuu 2016, lk 143)

Valisin selle valimi sellepärast, kuna olen Tõstamaa valla noorsootöoga väga tugevalt seotud ja tean, millised kohaliku omavalitsuse ametnikud puutuvad kõige rohkem kokku Tõstamaa noorsootöoga. Tõstamaa keskkooli direktor on seotud nii kooli kui ka avatud noorsootöoga olles tööandja Tõstamaa noorsootöötaja-huvijuhile. Abivallavanem toetab, nõustab Tõstamaa noortevolikogu ja hoiab kursis nii noori kui ka noorsootöötajat erinevatest noorsootöö-alastest võimalustest. Vallavanem soovib olla kursis kõigega, mis vallas toimub ning noorsootöö on üks valdkond, milles ta kaasa räägib. Samuti on Tõstamaa valla volikogu esimehe võimuses palju korda saata. Tõstamaa noorsootöös ja see on ka põhjus, miks tema

oma valimisse võtsin. Kultuurijuhti ei lisanud valimisse selle tõttu, kuna isik on töötanud Tõstamaal mõned kuud ning alles kohaneb kohaliku elu korraldusega. Samuti ei saa ma intervjuuerida ennast, olles noorsootöötaja-huvijuhina kõige rohkem seotud Tõstamaa noorsootööga.

2.3 Andmete kogumise protseduur

Meetodiks valisin struktureeritud intervjuu, mida iseloomustab eelnevalt ettevalmistatud küsimused ja neid esitatakse uuritavatele kindlas järjekorras. Intervjuu on kvalitatiivses uurimistöös üks sagedamini kasutatavaid andmekogumismeetodeid, kuna intervjuu võimaldab uurida erinevaid teemasid, mis ei ole kättesaadavad ei vaatluse ega küsimustikega.

Intervjuu küsimused (vt lisa 1) olid eelnevalt ette valmistatud, mis ei lasknud vestlusel uurimisteemast kõrvale kalduda ning võimaldas pärast vastajate arvamusi võrrelda. Küsimuste ettevalmistus tegi ka intervjuu läbiviimise lihtsaks, kuna intervjuueritavate puhul on tegemist isikutega, kelle aeg on suhteliselt piiratud, sai intervjuud läbi viies arvestada ka umbkaudse ajakuluga.

Intervjuud kolme inimesega viisin läbi mai kuus 2016. aastal (vt tabel 1) Tõstamaa alevikus, eelnevalt nendega kontakti luues, et intervjuude läbiviimise kuupäeva, koha ja aja kokku leppida. Kohtudes selgitasin töö teemat ja põhjendasin, miks ma valisin just nemad. Samuti mainisin, et neile on tagatud anonüümsus ja konfidentsiaalsus. Kõigile osalejatele esitati küsimused samas sõnastuses ja järjekorras.

Valla ametnikele saatsin e-kirja, et leppida kokku ühise aja, millal teha intervjuud. Kui e-kirjale ei vastatud, siis pöördusin isiklikult nende poole ja helistasin neile, nt vallavanem ja volikogu esimees. Intervjuud viisin läbi mai kuu alguses ja keskel aastal 2016 ametnike kabinettides päevasel ajal. Kokku vastas intervjuu küsimustele kolm valla ametnikku, kuna ühe ametniku igapäevased töögraafikud olid väga tihedad ning ta ei leidnud minuga

vestlemiseks sobivat aega. Kontakteerusin temaga mitu korda, aga tulutult. Inimest ei saa ju sundida ja ei soovinud liiga pealetükkiv ka olla. Oleks pidanud inimesega varem sellest rääkima. Saatsin talle ka e-mailile küsimused, et võib-olla saab siis kirjalikult vastata, aga vastuseid ei tulnud. Kõik kolm ametnikku, kellega intervjuusid tegin vastasid individuaalsel vestlusel nende kabinetides.

Tabel 1. Intervjuude läbiviimine

Intervjuu tunnus	Intervjuu toimumise aeg	Intervjuu kestus
Vastaja 1	10.05.2016	28 minutit 12 sekundit
Vastaja 2	11.05.2016	27 minutit 51 sekundit
Vastaja 3	18.05.2016	21 minutit 20 sekundit

3. UURIMISTULEMUSED

Alljärgnev peatükk annab ülevaate käesoleva uurimuse tulemustest ametnike arvamustest ja rahulolust vastavalt kategoriseeritud küsimusgruppide kaupa. Muuhulgas tuuakse peatükis välja ametnike arvamus Tõstamaa noorsootööst ja noortekeskusest, määratledes ära noortekeskuse funktsiooni, vajalikkuse ja rolli kohalikus omavalitsuses.

Uurimistulemuste selgitamiseks on toodud välja mõningad tsitaadid, mis annavad ülevaate vastajate arvamustest, põhimõtetest, tuues välja intervjueritute tõekspidamiste ja arvamuste vahelisi seoseid. Tsitaatidest on ära võetud kordussõnad ja kohanime asemel on ainult algustäht.

3.1 Tõstamaa noorsootöö

Tõstamaa valla noorsootöö jagamine osadeks ehk valdkondadeks oli üks keerulisemaid küsimusi, sest kolmest vastajast üks (vastaja 2) oli intervjuuks ette valmistanud ja teemaga ennast kurssi viinud. Vastaja 2 jagas Tõstamaa noorsootöö „Noorsootöö strateegia 2006-2013“ dokumendis välja toodud noorsootöö valdkondadesse ja kirjeldas neid.

Noorsootöö strateegia 2006-2013 (2016) on välja toodud alljärgnevad noorsootöö valdkonnad:

1. erinoorsootöö (töö riskirühmadega)
2. huviharidus (õppekavajärgne vaba aja tegevus, sh noorsootöö koolis)
3. info noorte kohta ja noortele
4. nõustamine ja uuringud
5. noorsootöölane koolitus- täiendus- ja ümberõpe
6. noorte tervistav ja arendav puhkus (noortelaagrite tegevus)
7. noorte töökasvatus (töömalevad)

8. rahvusvaheline noorsootöö.

Peaaegu kõikidest nendest valdkondadest sai räägitud. Huvitegevus oli esimene teema, mille vastaja 2 välja tõi, siis mainis erinoorsootöö olemasolu tehes koostööd noorsoopolitseiga ja teadlik alaealiste komisjoni olemasolust, aga sinna juurde mainis ka seda, et noortega ennetustööd tuleb kindlasti teha. Veel mainis (vastaja 2) toimivat infojagamist noortele, kus tõi välja koostöövõimaluse Rajaleidjaga. Noorte tervistava ja arendava puhkuse all mainis sportimisvõimalusi Tõstamaal ja on teadlik õpilasmaleva ning noortevolikogu olemasolust Tõstamaal. Samuti ollakse rahul noorsootöötajaga, kes ennast koolitab.

„Et ... kui ma neid valdkondasid nüüd nagu vaatan, siis peaaegu kõik on nagu kaetud meil, et selles mõttes võiks nagu rahul olla. Et mis siin veel on, on see rahvusvaheline noorsootöö, millega võiks siis veel tegeleda.“ (vastaja 2)

Teised kaks vastajat (vastaja 1 ja 3) jäid raskustesse Tõstamaa noorsootöö jaotamisega valdkonniti ning vastati lühidalt või mõtlikult mõne lausega.

„Kõigest, millest vaja!“ (vastaja 3)

„Igasugused etlemised, näitlemised. Noh, mis mõtet on sellel niimoodi jagada. Ma ei tea, ma ei oska öelda.“ (vastaja 1)

Tõstamaa noorsootöö võimaluste kättesaadavusest rääkides olid kõik kolm ametnikku sellega nõus, et Tõstamaal on noorsootöö võimalused kõigile huvilistele kättesaadavad ja sinna juurde toodi näiteid erinevatest võimalustest (vt tabel 2). Noortekeskust seostati kõige rohkem noorsootöö kättesaamisega.

„Ma usun küll, kuna meil on see noortekeskus ... olemas, et siis selle kaudu ... on kõigil võrdsed võimalused, kõik saavad tulla, kõik saavad sealt infot ja saavad noorsootöötaja poole pöörduda.“ (vastaja 2)

„Aga kui me hakkame tegelikult mõtlema, siis kõige kasulikum on ta isegi sellele et, kellel ta tõesti selle aja ära võttis, kes peab bussi peale minema ... või näiteks vanemat pole kodus, siis ta ... lähebki buss õhtusse, tuleb noortekeskusesse, saab seal olla.“ (vastaja 3)

„Millised noorsootöö võimalused? Osaleda noortevolikogu töös, kui ta tahab, siis käigu seal noortekas iga päev, tehku neile pakutavaid tegevusi, mida on sealt poolt ette juba organiseeritud. Samamoodi tulgu ise omaalgatusega välja, teeme näiteks seda ja juhtigu, organiseerigu.“ (vastaja 1)

Tabel 2. Tõstamaa noorsootöö võimalused

Noorsootöö võimalused	Mainingute arv
Noortekeskus	3
Huviringid	1
Noortevolikogu	1

Üks ametnik tõi välja, et paljud ülesanded noorsootöös kanduvad kooli üle ja võib-olla mingit kooli asja tehakse noortekeskuses, et nii koolielu kui ka noortekeskuse elu aegajalt sulanduvad kokku ning neile piiri vahele tõmmata ei saa. Siinkohal saab võrdlusesse tuua noorsootöötajate veebiküsitluse tulemused, kus noorsootöötajalt oodatakse multifunktsionaalsust – noorsootöötajal on palju mitmesuguseid tööülesandeid. Nii on ka Tõstamaal ning mõne ametniku arvates on see hea, et noorsootöötaja töötab nii koolis kui ka noortekeskuses. Uuringust selgus veel, et noorsootööle on pandud kõrged ootused, aga ametnikega vesteldes ei tundunud küll, et neil on kõrged ootused Tõstamaa noorsootööle.

Ametnikud mainisid ka bussiliiklust Tõstamaa vahel. Üks ametnik ütles, et sellist bussitransporti nagu on Tõstamaa noortel, paljudes kohtades pole. Teine ametnik tõi välja selle, et bussiliiklus seab mõningaid piire kaugemate piirkondade lastele, eriti just ürituste jms selliste korraldamisel.

3.2 Tõstamaa noortekeskus

Noortekeskust kirjeldades oli aru saada, et ametnikud on seal ise käinud ja näinud nii seest kui väljast. Esimene lause noortekeskuse kohta oli lühike ja üpris paljugi ütlev.

„Väga ilus!“ (vastaja 3)

„..., noortekeskus on üks ütlemata äge koht“ (vastaja 1)

Üks ametnik rääkis, et kui Tõstamaa noortekeskuse peale mõeldi, siis Pärnu maakonnas väga neid noortekeskusi veel polnud, kellelt eeskujut võtta ja nemad võtsid eeskujut välismaalt, kuna üks ametnik oli käinud ja näinud, missugune noortekeskus välja näeb. Sealt tulidki ideed missugused mängud soetada, koosolemiste ja nõupidamiste ruumi osas, väike kööginurk ja bändiruum. Ametnikud ise on väga rahul Tõstamaa noortekeskusega nii seest kui ka väljast, aga õueala võiks veel edasi arendada.

„Kui mina ise oleks noor ja ... pundiga tahaks midagi teha, siis ... kus ikka lähed. Kõige kihvtim koht, läheski sinna. ... see hoone asukoht on niivõrd soodne, täiesti alevi keskel, rahvamaja seal samas kõrval. Samas on ... ikkagi koolist eemal, tekib ... selline üleminek.“ (vastaja 1)

Ametnikud näevad noortekeskust, kui sooja kohta, kus peale õppetööd minna, omavahel suhelda, ideid genereerida ja miks ka mitte teostada koos sõpradega ja noorsootöötajaga. Noortekeskus peakski tegelema noorte asjadega ja põhitegevuseks on muidugi noorte vaba aja sisustamine. Koostöös noortega korraldada arendavaid õppepäevi, erinevaid üritusi, tähistada tähtpäevi, hoida isamaalist kasvatust, laagrit, väljasõidud, aga igakord ei saa ka ainult noorte tahtmiste järgi teha, vaid tuleb ise midagi huvitavat teha, mida noored ise ei oska tahtagi. Ametnikud on tänase noortekeskuse tööga rahul ja ainus muudatus, mida välja pakuti oli see, et külastatavuse arv võiks suurem olla.

Küsimusele „Mida on noortekeskus andnud Teie vallale ja miks on noortekeskus Teie vallale vajalik?“ vastasid kõik ametnikud enamvähem ühte moodi, et noortel on oma koht, kuhu minna peale kooli ja sisukamalt aega veeta, mitte „tolgendada“ (vastaja 3) ja kasvuhooneklaase lõhkuda (vastaja 1). Koostöö noortekeskuse ja kohaliku omavalitsuse vahel on hea (vastaja 2), vajalik (vastaja 1) ja ei oska öelda, sest noorsootöötaja ise peaks seda hindama (vastaja 3).

Uuringus „Noorte osalemine noorsootöös“ ilmnas, et nii huvitegevuse, noortekeskuste, noorteühingute, noorteprojektide, noortelaagrite, õpilasmaleva kui ka vabatahtliku tegevuse juures olid kõige olulisemateks liikumapanevaks jõuks noorte kuuluvusvajadused. Seega on tore, et Tõstamaal on noortekeskus, kus noored saavad koos olla ning tunda, et see koht on nende.

„Ja see noorte enda indentiteeti küsimus, et neil ongi ... oma paik ja tunnetavad ennast seal hästi ja see on ... genereeriv keskkond, kus ... ainult head mõtted tekivad.“ (vastaja 1)

3.3 Ametnike arvamused huvitegevusest ja huvikoolist

Üks ametnik (vastaja 3) arvab, et huvikool on algusjärgus, aga kõik vastajad arvavad, et kui on olemas ruumid ja inimesed, siis ongi võimalik huvitegevust korraldada. Näiteks sportlik huvitegevus on sõltunud sellest inimesest, kes otseselt nagu siin on olnud ja keda on saanud palgale võtta ning samuti traditsioonide jätkamine on oluline. Tõstamaal on algusest ajast võrkpalliga koha peal tegeletud ja loodaks, et järgmine uus hooaeg saaks uuesti hoo sisse (vastaja 1). Osad ringid on koolis, osad huvikoolis, osad rahvamajas (vastaja 1) ja ametnikud arvavad, et huvitegevus on üsna mitmekesine (vastaja 2) ja maa valla kohta päris hea (vastaja 3), sest on nii laulu, tantsu, pilliõpet ja sporti. Kui keegi soovib juhendama hakata mingisugust uut huviringi, siis valla toetus oleks olemas. Kes koha pealt endale sobivat huviringi ei leia saab ka linnas käia, sest vallal on leping Pärnuga ning see, kes käib saab raha tagasi.

„Ma arvan, et osa kodanikke ei teagi sellest üldse, et ... selline asi on.“ (vastaja 3)

„Hea, et lastel on ka neid spordiringe, et siis on nagu ka sellist liikumist, see on väga oluline.“ (vastaja 2)

Nii nagu noortele korraldatud uuringust selgus, et eelistatuim noorsootöötegevus on huvitegevus, siis on hea meel tõdeda, et Tõstamaal on mitmekesine huvitegevus, mis annab noortele palju võimalusi. Mitmed valdkonnad on esindatud – sport, laul, käsitöö jms. Mõni ametnik arvab, et ka Tõstamaa noored on rahul nende võimalustega, mis neil on koha peal olemas.

„Ja kui kooliringid on siin olemas ja käiakse ja, ja seal huvikoolis siis siis ma arvan, et praeguse seisuga on enamjaolt see vajadus kaetud.“ (vastaja 1)

3.4 Ametnike arvamused kooli noorsootööst

Kooli noorsootööst on ametnikud teadlikud ja nendega vesteldes selgus, et ka Tõstamaa koolis suuremal või vähemal määral tegeldakse. Vastaja 2 arvab, et noortega on koolis kõige lihtsam kontakti saada ja neile infot edastada.

„Mina tõmbaksin sinna vahele ... võrdusmärgi ja kirjutaksin teisele poole võrdusmärgi huvijuhtimine.“ (vastaja 1)

„... selline kaasamine ... väikses vallas tihtipeale paljudel aladel suurem, kui ... kuskil linnas, kus on küll igasugused võimalused ... näiteks meil ei jää ka väga keegi laps ... silma vahele ... me oleme näiteks, kooliga on arutatud, et ... peaks vaatama, ... kuidas see ringide hõivatus ikka on ... et vaadake ... pigem pöörake sellele lapsele tähelepanu, kes ühesgi ringis ei käi et, küll see, kes näiteks mitmes saab, see saab endaga ise hakkama.“ (vastaja 3)

3.5 Noorte osalemine ühingutes, osaluskogudes

Küsites ametnikelt ühingute ja osaluskogude kohta Tõstamaa vallas, siis vastati oskasid kõik (vt tabel 3). Kõige rohkem räägiti noortevolikogust. Toodi välja, et tore, et selline asi on (vastaja 3) ja noortevolikogu korraldab erinevaid üritusi, tunnustavad oma valla noori, külastavad valla volikogu istungeid, aga võiks isegi rohkem käia kuulamas, vaatamas. Noortevolikogu on hea võimalus esimeseks osaluse kogemuseks, sest sealt võib-olla kasvavad tulevased valla volikogu liikmed (vastaja 2).

Tabel 3. Ühingud ja osaluskogud Tõstamaal ametnike arvates

Ühingud, osaluskogud	Mainingute arv
Noortevolikogu	3
4H	2

„Me võib-olla mõnikord käimegi seal, et arvame ... et ei tea võib-olla sealt ei tulegi midagi tarka igakord ... aga nüüd kui ... me aegajalt istume, aegajalt ... tehakse, siis see on ikkagi parem, kui üldse mitte teha ... seal pole üldse mingit mõtet olnud, kus üldse ei tehta.“
(Vastaja 3)

3.6 Vabatahtlik tegevus ja noorteprojektid

Vabatahtlik tegevus toimub vabast tahtest ja selle tegevuse eest ei saa rahalist ega materiaalset tasu, kuigi võib saada palju kasu (kasulikke teadmisi ja oskusi või uusi tutvusi) ning vabatahtlikud tegutsevad väljaspool oma kodu ja perekonda, kellegi teise või laiemalt ühiskonna hüvanguks. (Vabatahtlike värav 2016).

Tõstamaa noored löövad kaasa küll ja vabatahtliku tegevuse juures räägiti, kuidas noored aitavad alati kohalikke üritusi (külapäevad, laadad) korraldada. Siis üks ametnik mainis volikogu, üks mainis noortekeskuses noored aitavad korda pidada ja üritusi korraldada. Üldiselt ametnikud teavad vabatahtliku töö olemust ja noorte osalusest selles, tuleb ainult noori tegutsema kutsuda ja neile võimalusi pakkuda vabatahtlikusk tööks.

„Ma arvan, et noored teevad kõike et, kui hästi seda asja eest veetakse.“ (vastaja 3)

Uuringu „Noorte osalemine noorsootöös“ küsitlusandmed toovad esile, et noorte noorsootöö aktiivsus on suur ning Tõstamaa valla ametnikega vesteldes selgus, et nende arust on ka Tõstamaa noored aktiivsed tegutsedes erinevates valdkondades ning vabatahtlikku tööd teevad noored palju.

Projektindus toimib Tõstamaal hästi, aga kaks ametnikku ootaksid rohkem noortelt projekte, mida nad ise algusest lõpuni teeksid. Miks ka mitte viia see projekt valda, kus see üle vaadatakse ning hea projekti korral ka rahastust leitakse. Vastaja 1 tegi ka ettepaneku, et noortevolikogu võiks korraldada projektipäevi noortele ja siis kuulutavad välja projektikonkursi, kus kõik noored saavad esitada enda tehtud projekte. Noortevolikogu valib välja kõige parema ja projekt viiakse läbi.

„Projektindus on alati positiivne lugu.“ (vastaja 1)

3.7 Info jõudmine noorteni

Ametnikud mainisid mitmeid allikaid, kust noored infot saavad (vt tabel 4).

Tabel 4. Infoallikad noortele

Infoallikad	Mainingute arv
Noortekeskus	2
Kool	2
Facebook	2
Noorsootõtaja	1
Rahvamaja	1
Internet	1
Valla koduleht	1
Vallaleht	1

Üks ametnik (vastaja 2) arvas, et info jõuab nooreni eelkõige noorsootõtajalt ja siis mainis teisi kohti, aga kordagi ei rääkinud ta internetis jagamisest. Teine ametnik (vastaja 1) alustas vastamist sellisel kujul, kust kohast tema loeb noorte tegemistest ja kolmas ametnik (vastaja 3) mainis noortekeskust kõige esimesena. Ametnike arvates info jõuab noorteni.

3.8 Rahulolu noorsootöö võimalustega ja noorsootööga Tõstamaal

„Mina ei oska küll ..., seda peavad noored hindama mis nad arvavad ... see on ... ohtlik teema, et keegi kindlasti pole ja keegi kindlasti on, nii et see ... kõik on vaataja silmades, mis on.“ (vastaja 3)

„Ma arvan, et nad on rahul, sest igal pool ei ole neid niisuguseid võimalusi nagu meil on. Isegi noortekeskusi ei ole igas vallas olemas.“ (vastaja 2)

„Mina olen rahul.“ (vastaja 1)

Võrreldes naabervaldade noorsootööga ütlevad ametnikud, et Tõstamaal on paremad võimalused arvestades sellega, et Tõstamaa on maapiirkonnas asetsev väike vald. Noored toimetavad, osalevad üritustel, käivad noortekeskuses – võimalusi on ja keegi pole öelnud, et midagi ei toimu.

„Meie lehm on rammusam!“ (vastaja 3)

Nii nagu eelnevalt mainitud Eesti noorte vastustele tuginedes uuring väidab, et Eesti noored on aktiivsed neile loodud võimalusi kasutama, siis nii on ka Tõstamaal. Tõstamaa noored kasutavad kõiki võimalusi, mis neil on ning on näha, et neid kasutatakse, kuna need on püsima jäänud. Pigem mõeldakse iga aasta midagi uut ja põnevat veel juurde, näiteks sellest aastast on uus huviring – robootika.

3.9 Puudused ja ettepanekud

Vastused küsimusele „Kas midagi on veel puudu noorsootöös?“ võttis ametnikud mõtlema ja arutlema. Puudusid otseselt ei ole, aga välja toodi seda, et igat asja võiks ju rohkem olla ja ajada, aga tänasel päeval võib-olla ei jää enam asjad raha taha, vaid inimeste taha, kes neid asju teevad (vastaja 3). Teised kaks ametnikku mainis projektindust, et rohkem võiks olla noorte poolt projekte, rahvusvahelisi, ja erinevaid koostööprojekte.

„... ma ütlen, et kindlasti on auke sees, aga ... kindlasti ... ma arvan, et meil on parem kui V.“ (vastaja 3)

Kui eelnevalt mainitud uuringus väideti, et väiksemate valdade rahalised võimalused noorsootöö toetamiseks on väiksemad, siis ühe ametnikuga vesteldes jäi mulje, et nii see tegelikult ei ole. Vajalikke inimesi on vähe. Pole kvalifitseeritud inimesi, keda millegi kindla asja jaoks on vaja.

Tõstamaa noorsootöösse on ametnikud juba panustanud ja on nõus ka edaspidi seda tegema. Samuti on ametnikud valmis igasuguseks koostööks. Üks ametnik mainis ka ühispanustamist, mis on Tõstamaa paikkonna lisaväärtus.

„Aga kogukonna elu on juba selline ... see ühispanustamine ... tõstabki selle omavalitsuse väärtust.“ (vastaja 1)

Ettepanekuid otseselt ei olnud, aga arutluse käigus tuli välja, et vajalik on leida ressursse, et ei tekiks ühel hetkel sellist vanemat sorti kodanikke, keda midagi, miski ei huvita ja paikkonnast, kogukonnast midagi ei arva, võib-olla tööl käib ja miskit teeb, aga see ühisolemine jääb kõik nulliks (vastaja 1). Üks ametnik (vastaja 2) tõi välja mitmeid ettepanekuid, kuidas kohalikku noorsootööd arendada – noortekeskuse õueala värskendada, huvitegevuse võimalusi mitmekesistada ja noori tervisenõukogusse kaasata.

„Ma saaksin võib-olla oma nende noorsootöö vahetustega, kogemustega abiks olla, kui on edaspidi neid projekte plaanis teha. Neid noorsoovahetusi, ettevalmistada, nõu anda. ... Ja kui noortel on ... mingeid projektiideid, siis ka nende taotlusvõimaluste osas nõu anda, kuhu taotlusi teha ja ... natukene ... suunata.“ (vastaja 2)

Vastaja 3 tõi välja, et kui temal on ettepanek, siis ta on selle noorsootöötajale edastanud ja teeb seda ka edaspidi, sest koostöö on hea ja suhtlusprobleeme ei ole. Alati ei ole vaja koosolekuid teha, kuigi vahel lausa peab neid tegema, et mingisuguseid ettepanekuid või arutlusi läbi viia.

KOKKUVÕTE

Minu uurimistöö eesmärk oli välja selgitada Tõstamaa valla ametnike rahulolu Tõstamaa valla noorsootööga ja kaardistada nende arvamused. Eesmärgini jõudmiseks intervjuerisin Tõstamaa valla ametnikke, kes on seotud kõige rohkem Tõstamaa noorsootööga. Valimis oli neli ametnikku, aga intervjuerisin kolme, kuna üks ametnik oli väga hõivatud ja ta ei leidnud minuga vestlemiseks sobivat aega.

Uurimistöö probleem: millised on kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst? Oma uurimustöö raames olin keskendunud neljale peamisele küsimusele ning püstitasin kaks hüpoteesi.

Esimene hüpotees, kohaliku omavalitsuse ametnike teadlikkus Tõstamaa noorsootöö võimalustest ja Tõstamaa Avatud Noortekeskuse tegemistest panustades igasuguse koostööga sai kinnitust. Ametnikud on teadlikud Tõstamaa noorsootöö võimalustest ja noortekeskuse tegemistest, nimetades huviringe, ühinguid, osaluskogusid ja üritusi, kus noored osalevad ja toimetavad. Samuti on ametnikud valmis panustama noorsootöösse tehes koostööd nii noortega kui ka noorsootöötajaga.

Teine hüpotees, kohaliku omavalitsuse ametnikud on rahul Tõstamaa noorsootööga ja kui mitte, siis pakuvad välja lahendusi tehes koostööd nii noorte kui ka Tõstamaa noorsootööga tegelevate inimestega, sai samuti kinnitust. Kolmest vastajast kõik on rahul Tõstamaa Avatud Noortekeskuse, huvitegevuse, osaluskogude ja ühingute tööga. Ametnikud pakkusid erinevaid ideid, ettepanekuid ja on valmis igasuguseks koostööks. Mõni ametnik kaasaks heameelega noori volikogu koosolekutele ning aitaks noortel koostada ja teostada enda mõeldud projektiideid.

Kõikidele uurimisküsimustele on saadud vastused. Üldiselt on ametnikud rahul Tõstamaa noorsootööga ja võrreldes naabervaldadega on nende arust olukord parem. Nii nagu minu seminaritööst selgus, et koolinoored teavad noorsootöö võimalusi Tõstamaal nii tuli välja ka ametnikke küsitledes. Ametnikud teavad, missugused noorsootöö võimalused on noortel Tõstamaal ja arvavad, et need on ka kõigile kättesaadavad, kuna meil on noortekeskus, huviringid, noortevolikogu jne. Mõni ametnik arvab, et noored on nende võimalustega rahul ja siiani pole keegi kurtmas käinud, et Tõstamaal ei toimu midagi.

Tõstamaa noortekeskuse välimuse, töökorralduse ja tegevustega on ametnikud rahul. Nii nagu seminaritööst tuli välja, et väga paljud koolinoored ei osanud lisada midagi, mida noortekeskus võiks veel pakkuda, nii oli ka ametnikega. Mõningaid ideid pakuti, aga pigem sellise nurga alt, mida vallavalitsus saaks teha. Otseselt noorsootöötajale ettepanekuid ei tehtud ja midagi halba noortekeskuse kohta ei öeldud, pigem kiideti.

Minu seminaritööst selgus, et Tõstamaa keskkooli III ja gümnaasiumi kooliastme õpilaste arvates ei ole Tõstamaa noorsootöös palju puudujääke. Noorte poolt toodi välja mõned huviringid ja tegevused, mis võiks olla Tõstamaal. Ametnikud mõtlesid sellel teemal pikalt ja tõid välja mõned asjad, mida saaks veel teha. Näiteks rohkem rahvusvahelisi- ja koostööprojekte ning noored võiks ikka ise projekte kirjutada, mitte noorsootöötaja. Ametnikud arvavad, et noored võiks ise rohkem projekte algusest lõpuni teha ja isegi valda oma projektiideed tuua. Kui on hea projekt, siis saab ka rahastust.

Tulemusi kokku võttes saan öelda, et ametnikud on Tõstamaa noorsootööga kursis ja rahul. Nad on teadlikud noorsootöö võimalustest Tõstamaal, teavad noortevolikogust, peavad oluliseks noortekeskust ja huvitegevust. Koostöö noortekeskuse ja noorsootöötajaga toimib ning ametnikud ise on valmis panustama noorsootöösse nii kuidas saavad ja oskavad. Ametnikud veel ootavad noorte endaalgatusi ja projekte rohkem. Seega valla ametnikel on huvi teha koostööd noortega ja arendada Tõstamaa noorsootööd.

Minu arvates on intervjuu väga sobilik uurimismeetod, mida kasutada ametnike arvamuste saamiseks. Küsimustik jääb liiga piiritletuks ja sealt saab vähe infot. Vesteldes ametnikega

oli märgata alguses, et mõnel ametnikul ei taha jutt kohe üldse tulla, aga juba peale kolmandat küsimust tuli infot rohkem.

Kui on ruumid ja inimesed, siis saab palju korda saata – see on väga oluline noorsootöös. Maakohas ei ole alati kõik võimalused kättesaadavad, sest puuduvad vajalikud inimesed ja vahendid. Palju oleneb just inimesest. Tõstamaal on olnud mitmeid kehalise kasvatused õpetajaid koolis. Kui oli üks vahva naisterahvas, siis oli sumo huviring populaarne. Läks tema ära, kadus ka huviring. Tuli vanem meesterahvas, kes andis edukalt kergejõustiku trenni ja tema head tööd on siiani näha, kuna Tõstamaalt pärit Liina Laasma esindab Eestit sel aastal Rio Olümpiamängudel ja viskab oda väga edukalt. Lahkus see õpetaja, jäi ka kergejõustikutrenn ära.

Peale intervjuusid tunnen, et ka mina olen see vajalik ja tähtis inimene Tõstamaal, sest ametnikud ei rääkinud kordagi Tõstamaa noorsootööst negatiivselt, pigem tõid välja positiivseid asju. Näiteks on neil heameel, et noorsootõtaja koolitab ennast ja noortekeskus tegutseb suhteliselt iseseisvalt, et kui on vahendeid vaja, siis ei pöörduta kohe valla poole, vaid otsitakse ka mujalt toetust. Samuti peeti seda heaks, et üks ja sama inimene toimetab nii kooli noorsootöoga kui ka noortekeskuses. Nii on hea kõigega kursis olla ja noortele igasugust infot jagada. Ametnikega silmast silma vesteldes järjest rohkem tundsin, et olen ikka õiget asja teinud ja teen ka edasi. Need vestlused olid mulle kui Tõstamaa huvijuht-noorsootõtajale suureks motivaatoriks, sest nüüd sain teada, mis on hästi ja mille poole veel püüelda. Tundsin ennast kindlalt, sest mõistsin, et ametnikud toetavad mind isegi rohkem, kui ma ise seda arvasin. Minu eelarvamused kadusid.

Usun, et käesolevas uurimustöös antud ülevaade ametnike arvamustest ja rahulolust aitab kaasa Tõstamaa noorsootöö arengule, mida tehakse ühiselt. Noored koostöös noorsootõtaja- ja valla ametnikega mõtlevad uusi lahendusi, ideid ja tegevusi, et kohalik elu oleks aktiivne ja võimaluste rohke. Noored teevad julgemalt erinevaid algatusi ja vallavalitsus arvestab nendega kaasates neid erinevatesse otsustesse. Nii noortel kui ka noorsootõtajal on tahe ja huvi Tõstamaa noorsootööd paremaks muuta.

KASUTATUD ALLIKAD

ENTK. 2013. Eesti Noorsootöö Keskus. <https://www.entk.ee/kutseandmine>, (20.05.2016)

EKI. 2016. <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=ametnik&F=M>, (05.04.2016)

Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleht.

<https://www.hm.ee/et/tegevused/noortevaldkond/noorsootoo>, (05.04.2016)

Kask, K., 2015. *Ühe keskkooli III ja gümnaasiumi kooliastme õpilaste arvamused ühe valla noorsootööst*. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. [Seminaritöö]. Viljandi. (06.04.2016)

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus. RT I 1993, 37, 558; RT I, 30.12.2015, 82.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/130122015082?leiaKehtiv>, (05.04.2016).

Krussell, S., Reitav, U., 2008. *Noorsootöö rahastamine kohalikes omavalitsustes*.
<http://digar.nlib.ee/digar/show/?id=45590>, (29.03.2016).

MTÜ Lastekaitse liit. <file:///C:/Users/Karoliine/Desktop/LÕPUTÖÖ/Uuring-“Lasteosaluse-toetamine-ja-kaasamine-otsustusprotsessides”.pdf>, (22.05.2016)

Noorsootöö seadus. RT I 2010, 44, 262; RT I, 30.12.2015, 33.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/130122015033?leiaKehtiv>, (05.04.2016).

Noorsootöö strateegia 2006-2013. 2006. Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium.
https://www.hm.ee/sites/default/files/noorsootoo_strateegia_0.pdf, (19.05.2016).

Noorsootöö õpik. 2013. Toim Valge, M. Sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo. Ecoprint. http://www.entk.ee/sites/default/files/Noorsootoo_opik_veebi.pdf, (21.05.2016).

Noortevaldkonna arengukava 2014-2020.
http://www.entk.ee/sites/default/files/arengukava%202014_2020.pdf, (2016).

Poliitikaülevaade. 2011. Noorsootöötajate ootused noorsootöö toimimise keskkonnale.
http://www.noorteseire.ee/system/resources/BAhbBIsHOgZmIjoyMDExLzEwLzIwLzA5XzA2XzE5Xzc1OF9Qb2xpaXRpa2F5bGV2YWFKZTJfbG9wbGlrLnBkZg/09_06_19_758_Poliitikaylevaade2_loplik.pdf, (26.04.2015)

Saarma, T. 2012. Väikestes omavalitsustes jõutakse iga nooreni. *Mihus, nr 10*, lk 7. Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo.

SA Poliitikauuringute Keskus Praxis. 2011. *Noorteseire aastaraamat. 2011 Noored ja noorsootöö*. http://www.entk.ee/sites/default/files/09_56_08_440_NSA_2011.pdf, (29.03.2016).

Schlümmer, E. 2012. Noorsootöö elluviimise lähtealused. *Mihus, nr 10*, lk 4-5. Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo.

Talviste, K. 2012. Noorsootöö rohujuuresandil. *Mihus, nr 10*, lk 2-3. Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo.

Tõstamaa keskkooli koduleht. 2016. www.tostamaa.edu.ee, (02.05.2016).

Tõstamaa valla koduleht. 2016. www.tostamaa.ee, (02.05.2016).

Uks e-riiki. 2016. *Avalik teenistus*.

https://www.eesti.ee/est/too_ja_ettevotlus/tootamise_alused/avalik_teenistus, (02.05.2016)

Vabatahtlikke värav. 2016. <http://vabatahtlikud.ee/vabatahtlik-tegevus/>, (20.05.2016).

Õunapuu, L. 2014. *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. https://dspace.utlib.ee/dspace/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf?sequence=1, (23.05.2016)

Õunapuu, L. 2015. *Üliõpilaste kirjalikud tööd*. Metoodiline juhend bakalauruse-, seminari-, magistri-, lõputööde, referaadi ja essee koostamiseks ning vormistamiseks. Viljandi: Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.

LISAD

Lisa 1 Intervjuudeks kasutatud küsimustik

Intervjuu läbiviimise aeg ja koht:

Intervjuu kestvus:

Kodeerimisnimetus:

1. Kirjeldage, millistest osadest koosneb teie arvates noorsootöö Tõstamaa vallas, millised noorsootöö valdkonnad on esindatud.
2. Millised noorsootöö võimalused on Tõstamaal ja kas noorsootöös pakutavad võimalused on võrdselt kättesaadavad kõigile huvilistele?
3. Palun kirjeldage Tõstamaa noortekeskust!
4. Millist rolli täidab noortekeskus Tõstamaa vallas?
5. Millega peaks noortekeskus Teie arvates tegelema ning milliseid tegevusi ja teenuseid Te ootate noortekeskuselt?
6. Kas olete rahul tänase noortekeskuse tööga? Millega olete eriti rahul? Mida võiks muuta?
7. Mida on noortekeskus andnud Teie vallale ja miks on noortekeskus Teie vallale vajalik?
8. Kuidas hindate koostööd kohaliku omavalitsuse ja noortekeskuse vahel?
9. Mida arvate Tõstamaa huvikoolist ja huvitegevusest Tõstamaal?
10. Kirjeldage huvitegevust, mis on mõeldud noortele!
11. Mis on Teie arvates kooli noorsootöö ja kuidas kirjeldaksite Tõstamaa kooli noorsootööd?

12. Mida arvate noorte osalemisest ühingutes ja osaluskogudes ning kuidas on Tõstamaa noored nendega seotud?
13. Mida Te teate Tõstamaa noortevolikogu kohta ja kuidas olete rahul noortevolikogu tööga?
14. Kuidas on Tõstamaa noored seotud vabatahtliku tegevusega? Palun tooge elulisi näiteid!
15. Mida arvate noorteprojektidest ja kuidas see toimib või peaks toimima Tõstamaal?
16. Kuidas jõuab info noorteni Tõstamaa vallas?
17. Kuidas olete rahul noorsootöö võimalustega Tõstamaal ja kas Teie arvates on noored rahul noorsootöö võimalustega Tõstamaa vallas?
18. Kas midagi on veel puudu Tõstamaa noorsootöös? Kui jah, siis mis see või need on Teie arvates?
19. Kuidas hindate Tõstamaa noorsootööd võrreldes naabervaldade noorsootööga?
20. Mis on Teie ettepanekud kohaliku noorsootöö arendamiseks ja kuidas saaksite ise panustada Tõstamaa noorsootöösse?

SUMMARY

THE SATISFACTION OF OFFICIALS WITH THE MUNICIPALITY'S YOUTH WORK AND THEIR VIEWS ON THE WORK

The purpose of my research was to ascertain the satisfaction of officials in Tõstamaa parish with the youth activity and to map their opinions. In order to reach my purpose I interviewed officials of Tõstamaa parish who are related with youth work the most. In sample were four officers, but I got to interview three of them, because one official was so occupied and he did not find the time to talk to me.

Subject of the reasearch: are the officers of local municipality satisfied and what are the opinions on youth work? In the context of my research I focused on four main questions and established two hypothesis.

The first hypothesis about municipality's officials knowledge of the possibilities in youth work in Tõstamaa and awareness of activites in Open Youth Centre of Tõstamaa by collaborating in any way was confirmed. Officials are aware of the possibilites in Tõstamaa's youth work and are aware of the activities in Youth Centre by naming the interests, unions, partnerships and events, where young people are taking part in. Officials are also ready to contribute in youth work by collaborating with youth as well as youth workers.

Second hypothesis that officials of the local municipality are pleased with the youth work in Tõstamaa and if not then provide solutions by collaborating with young people as well as people involved with youth work was also confirmed. Three officials out of three were satisfied with work done in Open Youth Centre of Tõstamaa, interest clubs, partenrships and unions. Officials provided different ideas, provided suggestions and are ready for co-operation of any kind. Some of the officials would involve the youth in council meetings and help them compose and execute project ideas that they have created themselves.

All questions of the research have been answered. Generally are all the officials satisfied with youth work in Tõstamaa and are on the agreement that compared to neighbor parishes the situations is better. As it appeared from my seminar paper, the schoolchildren are aware of the opportunities in youth work in Tõstamaa. The same conclusions can be made about officials in Tõstamaa. Officials know about possibilities young people have in Tõstamaa and that they are available for everybody as we have the Youth Centre, interest clubs, Youth Council and so on. Some of the officials believe that children are happy with these possibilities and nobody has ever complained.

Officers are pleased with Tõstamaa Youth Centre's appearance, job management and line of activities. It was brought out in the seminar work that schoolchildren had no suggestions about everyday life or activities in the Youth Centre. The same can be said about officials. They had some ideas, but they mainly were connected with the actions that commune administration could do. There was no suggestions done directly to the youth worker and no bad criticism about the Youth Centre. It rather found approval and good words.

In my seminar work it turned out that according to Tõstamaa Highschool's pupils in levels III and gymnasium, there are not many shortcomings in youth work. Pupils brought out some activities and interest clubs that could be in Tõstamaa. Officials debated on the subject for some time and pointed out some actions. For example, more international project and collaborations. They were in the opinion that young people should write the project themselves, not the youth worker. Officials think that children should put more projects through, from the beginning to the end. Commune Administration would like to see some projects brought to them, because if they are good they will surely find financing.

Summarizing the results I can say that officials are satisfied and keep up with youth work. They are aware of the possibilities in Tõstamaa, they know about the work of Youth Council and consider the Youth Centre and interests to be very important. Collaboration with youth worker and Youth Centre is functioning and officials are ready to contribute in youth work as much as they can. Still they are waiting for children to come to them more and present

projects. Therefore, officials of the parish are interested in co-operation with the youth and wish to develop the youth work in Tõstamaa.

In my opinion, interview is a very suitable research method that can be used to provide opinions of different officials. Questionnaire is far too specified and provides less information. While inquiring the officials I made an observation about officials lack of words, but fortunately after the third question we managed to get over the barrier and they opened up.

Once you have the rooms and you have people, then lot can be done. It is very important in youth work. At the countryside we don't have so many opportunities, because we don't have needed human resource and no funds. A lot is depending on the people. In Tõstamaa we have had lots of different teachers of physical education. Once we had a really fun woman and that time she made sumo wrestling really popular. As she left from the school, so disappeared the sumo. The other time we had an older man here who was very successful in track and field trainings. His excellent work can be seen until this day - Liina Laasmaa from Tõstamaa is representing Estonia in this years Summer Olypmics in Rio. She is very successful in javelin throw. When teacher left, athletics trainings were cancelled.

After the interviews I feel important and needed here in Tõstamaa, because officials never criticized the youth work in our parish. They brought out the positive. For example, they are pleased that the youth worker is educating herself and that the Youth Centre is acting indepentently, which means that in case of a need for some funds, the Youth Centre finds ways to gather them themselves and not knocking on the door of Commune Administration. Also it was found to be good that one and the same person is active in school's youth work as well as in Youth Centre. It's a good way to keep up with everthing and provide different information. Interviews and talking eye to eye made me realize that I have done everything right and I continue doing so in the future. These conversations were very motivating for me as a activity leader-youth worker, since I learned what has been done well and what else is there to be achieved. I feel secure, because I understood that officials are on my side and supporting me even more that I had thought. My preconseptions disappeared.

I believe that review of the opinions and satisfaction of officials given in this present research paper contributes to collective development of youth work in Tõstamaa. Young people along with youth worker and officials of the parish will provide new solutions, ideas and activities, so that local life can be active and full of opportunities. Youth will show more initiative and Commune Administration will take their ideas more into consideration. Both youth and youth worker has will and interest in improving the youth work in Tõstamaa.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Karoliine Kask, annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Kohaliku omavalitsuse ametnike rahulolu ja arvamused valla noorsootööst“ mille juhendaja on Ülle Roomets,

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **24.05.2016**

Karoliine Kask